

У овом броју:

Косово не може изаз...	4
Нова финансијска...	4
ЕУ одлађа одлуку о...	5
Савет безбедности...	5
УН као практична...	7
Небо над Берлином	8
Проглашење завис...	10
И опет Судети	11
Косово бране Дег, ...	12
Љу Јорк Тајмс о руско	13
Тачијева брига за	13
Оставка Николаса ...	14
Русија одувек била...	15
Пјесма Светом Сави	16

ЧОВЕК ЛЕТА ГОСПОДЊЕГ 7515 ОД ПОСТАНКА СВЕТА

Јасно је да је Човек године 2007. Владимир Путин, председник Републике Русије. Ипак, морамо се подсетити да нико не постаје значајан само на основу постојања. Иако су тзв. краљевске личности и савремене звезде естраде покушале да убеду саме себе и свет у то (понекад чак и успешно), ипак су само дела људска то што преображава човека у ону задивљујућу особу чије именоване тако знатнижељно очекујемо крајем сваке календарске године.

руске земље, да ће бити исувише касно да се прикаже као заштитник најсветијих међународних принципа, суверенитета и територијалног интегритета међународно признате државе.

Наполеон је рекао: Принципи су фина ствар, не обавезују те ни на шта. То би могло да се примени и на Косово. Русија можда прво промисли шта је њен интерес пре него што се испречи да брани принципе ако Америка, још једном, прекрши међународно и хуманитарно право. Али, руско ЊЕТ! је запрепастило све на

Његово преосвештенство епископ рашко-призренски и косовско-метохијски др Артемије

Манастир Жича
(почетак 13. века),
прво седиште Српске
Архиепископије

Хиландарски Типик
Светог Саве

Ипак, чак и дела Путинова, којима је преобратио Русију од једне од највећих земаља губитница у земљу наде, прошла би непримећено од стране само-проглашеног судије таквих дела – Запада - да није Путин чврсто и неустрашиво забранио Сједињеним Државама Америке да отму Косово од Србије и поклоне га криминалним вођама шиптарске мањине у Србији.

У том стицају околности Косово, само по себи није тако важно (иако свето Србима и примамљиво халапљивим Шиптарима). Али је послужило као испит руске снаге и америчке слабости. Путин је схватио, ако буде чекао до тренутка када америчка дрскост захтева парче

Западу, угљугкане деценијама владавине Горбачова и Јељцина, испуњених покорношћу и слугерањством.

Једино зато што се успротивио Сједињеним Државама (и, до сада, успешно), Путин је зарадио титулу Човека године од стране једног од најважнијих медија Запада. Ни један други успех му не би донео такво признање. Могао је да нахрани све у Русији, да поправи све путеве у Сибиру, да уведе компјутере у све школе, да истреби корупцију у своје царству – ништа од тога не би било довољно! Али, шамар по сред лица Америке, јавно, управо оно што већина лидера Европске Уније највероватније сања да

уради, и заустављање америчког продора на све стране – то је изузетно и заслужно награде!

Очигледно је да је Путин, након што је Русију преобратио у трезног и способног џина, веома пажљиво и дуго трагао баш за таквом приликом.

Али, баш ни један међународни сукоб није имао све оне особине неопходне да Русија успе а да Америка омане. Мешање у збрку у Грузији би само изнело на сунце и руски прљав веш, Украјина би исувише брзо била напуштена од стране Америке и увела би Русију у међусловенски сукоб, шта год да се уради у Африци би остало непримећено од стране Запада који користи Африку само када она може да послужи Западу да умири своју савест, муслимански свет одбацује сваког каурина ма био он и противник Великог Сатане.

Али, господин Путин није могао да чека до века. Америка се шуњала све ближе девичанској позадини Русије, као матори сладострасник који не може да дочека да се баци у задовољавање својих ниских страсти.

Неки позив је био неопходан, нешто заиста чисто и праведно, неки вапај на који се није смело не одговорити.

И то нас доводи до још једног Човека године, али Лета Господњег 7515. од постанка света – до Владике Косовског, његове милости, преосвећеног Артемија!

Нема човека који више заслужује похвале и дивљење него тај растом невелики див-владика. Ипак, на њега се сручише погрде, усмене и оне које могу и телу да нанесу повреде. Свакодневно и неуморно га њима засипају. Никада нису биле речи Господње

Неразумност америчких распусних лидера је разумљива. Чак и када се узме у обзир да то никада нису јавно рекли, про-шиптарски функционери америчке државе знају да се суверенитет не осваја само обичним заузимањем земље. Суверен мора да пренесе суверенитет на освајача иначе ће освајање заувек бити незаконито. Знајући да памћење траје дуже од пораза или страха, САД су, и саме за своје добро, створиле дугу листу потсетника на ово правило – о томе сведоче стотине међународних уговора са индијанским народима којима су обезбедили право на поседовање освојене земље новим власницима.

У случају Косова САД знају да је једини прави суверен на Косову његов Српски Владика! Једино он може да преда ту земљу њиховим тренутним миљеницима.

Стога су на њега, и на његову паству, изручили свако могуће зло не би ли га приморали да попусти. Али, обзиром да су они имуни на то, заборавише да је он човек над којим је извршена дијагноза болести праведника и да он може да издржи, без страха и сламања, цео тај пакао који је Америка створила на Косову. Он га само сведочи речима: Ово је што је морало бити.

Никада није поклекао. Никада није попустио.

А сенатори, народне слуге, амбасадори и други великаши су се топили и нестајали пред њим као да је он био жива Молитва Часном Крсту – пред његовим оптужбама за зло које подржавају, за злочине које крију, за патњу коју одбијају да ублаже и виде.

И што је најважније, тапију косовску никада није потписао!

Замислимо само сав труд и новац који им је због тога пропао! Њихове каријере и репутације уздрмане! Све њихове нискости обзнањене и уписане у Записник Конгреса током сведочења!

Богојављење у манастиру Бањска 2008. године

истинитије: Благословени ћете бити ви које ће мрзети због Сина Човечијег.

Бес који су на њега сасули његови логични непријатељи је разумљив – он је човек који је сам самцат довео до немоћи Америке да створи још једну муслиманску државу на Балкану, у њиховом будаластом веровању да ће тиме да се умиле белосветским исламистима^[1].

А није тако требало да буде!

Од владике се очекивало да им захвали на несрећи која га је снашла и да прихвати од косовских деспота право на ћутњу.

А због њега сада морају једни друге да приморају да се претварају да су заборавили своје неуспехе, да некако заташкају своје савести, и да се лише последње наде да ће се утешити.

Такође, разумљива је и мржња шиптарских исламиста према њему. Не само да је он Србин него је и хришћански владика, и још једини српски главешина који је остао на Косову не прекинувши нит владичанства српског над њим. И потпуно неупрљан бешчашћем лоповлука или икоје друге гадости, што је управо оно што њихову отимачину обзнањује данас, а омогућава да

сутра буде кажњена и оповргнута.

Шиптари, та несрећна раса, растурени по туђим земљама на Балкану, поново нахрупише, као и кад су били миљеници Турака и нациста, жељни да искорене доказе о постојању другог на земљи коју они захтевају, али без икаквог трага свог постојања на њој. Зато што никада та земља није ни била њихова.

А владика их је увек благонаклоно дочекивао и позивао их да здруже снаге са Србима, на земљи на којој има места и за Шиптаре и за Србе. Владика их никада није одбацио или им оповргао право да ту буду. Владика их је штитио кад су били у опасности и кад су били прогањани.

Заборављајући најосновнију захвалност и пристојност, Шиптари њему не дају за право да опстане на Косову и раде на томе да га заувек изгнају.

Али, такво понашање је логично и предвидљиво од стране оних којима се он испречио на путу ка остварењу њихових циљева.

Оно што је трагично и одвратно је то, да највеће и најозбиљније препреке и напади, највеће само-уништавајуће и неразумно одбијање сарадње и признања владикине борбе и патње долазе из саме Цркве и српских власти, иако сви они, барем званично, оглашавају очување Косова унутар граница Србије својим најсветијим и најважнијим задатком.

Ко је то, и шта је то изазвало сукоб неких црквених лица са владиком?

Можда је то зато што их присуство мученика потсећа да Божанско не благосиља њихове Синоде оскрнављене убацивањем вражјег у њихове редове. Или је то зато што његове надљудске врлине у сукобу са ђаволским показују свима да они само изигравају храброст, склоњени на сигурно и далеко од мегдана. Или је то његова способност да, с обзиром да је већ био сведоком сваке гадости, гадост препозна, па и ону најгаднију, па неки уздрхте од помисли да ће пре времена да их огласи и због тога морају да га разоружају.

У почетку су противници исмевали његову борбу, али су заборавили да је човек који је исмејаван најјасније огледало у коме се беда исмевача одражава. Ипак, очекивали су да ће остати заточен у концентративном логору који му је одредио НАТО на Косову. Уместо тога, он се упутио право у срце таме. Његова мисија га је одвела у САД, да разбуди добре и смерне, да дигне глас пред моћницима, да оптужи зле и разбојнике пред целим светом.

И чим би се раширила вест о доласку владике у Вашингтон, тако би се раширили свилени скути његових противника, распирили би се и загрнули у своје сени сараднике и савезнике, не би ли у савету нечастивом домислили како да омету дело владикино.

Некад пре, а некада и након што би се усамљени владика уздигао и загремо пред Вашингтонским судбоносцима, најнеобичнија свита би се развилела ходницима Конгреса или Стејт департамента, понизна и молебна, као што и треба да се буде пред тим престолима демократије и слободе. Неколико Њихових милости (како су их звали на енглеском), владика других епархија, је било у тим походима, праћених мирјанима, и замало не упропастише труд владике косовског.

Да су били припуштени на Двор француски пре Револуције, нека кнегиња би сигурно о тим свештеничким (не)достојанственицима оставила запис у дневнику: Све у свему, без милости и љупкости, а остатак свите потпуно простачки.

Сећање на њихове ликове, још брже него на њихове речи, би било избрисано из памћења оних са којима су се срели. Вашингтон се труди да остави утисак да се ту цене и памте само истинска моћ или истинска лепота. А они немаше ни једно ни друго.

Друга, много гора ствар за тај здруг полусвета је било то, што су своју представу изводили пред погрешним гледаоцима. То је било као кад би оркестар серенаду певао под прозором наручиоца а не његове драге. Или, као кад би одсечени прст послали мафијашком куму а не породици отетог.

Њихов задатак је био да Србе, а не Американце, убеди да је самоубиство најбоље за здравље.

И тако су сваки пут пропали кад су покушали да осујете владика у Америци.

А политички фактори у Србији, и они на власти и они у такозваној опозицији, су, у најбољем случају, игнорисали владика. Неки су га, чак, проглашавали реметилачким фактором на Косову и тужакали га окупаторима српске земље.

Изгубљени у минском пољу које су сами засејали, не смејући да се макну јер се боје да не буду разнети, српски лидери су замрзнути, непокретни и дрхте у страху од било ког покрета који морају да направе. Највећи страх им изазива владикино неуморно деловање, нарочито што то обзнањује њихову бескорисност и неважност, и пред Србима и пред страним силама које варају.

Ипак, мора се признати да властодржци Србије нису били потпуно беспослени. Направили су неке измене. Народне вође су спровеле реформе, нарочито војне. Обавезу да се служи народу, и да се народ штити, су преобратили у фарсу дочека са црвеним теписима након повратка са међународних понижења, уз почасну стражу и фотографикање са избеглицама и граничарима дубоко у позадини. Иако српски лидери позирају као храбри заштитници српске части, њихови вулгарни инстинкти их приморавају да никада не наљуће некога ко има моћ, да запамте свако име којим могу да застраше своје колеге, да пољубе сваку руку која дели богатство и да се наклоне пред сваком идолом власти.

А највише од свега воле да се окупљају и да једни другима честитају на сопственој срамоти.

Слепи пред стварношћу да су њихова деца следећа на списку истребљења, препуштају се најпрастарјем обреду политике: оргији поделе плена. Након што добију награде за трампу Косова за шарену лажу, неће застати да помисле куда ће са пленом када им врата буду разваљена а они изведени на истину пред бесан народ, који се све више устремљује ка њима.

Али, за разлику од глувих ушију непријатеља и зачепљених ушију сународника, након година непрестане борбе да спасе Србе и Косово, владикине речи доспеше до отворених ушију председника Путина. Он је разумео и светски значај Косова и његов значај за међународни углед Русије.

То је била та златна прилика која му је требала да уђе у историју!

Владикина упорност и храброст су купиле време Путину да досегне снагу која му је требала да би био наименован Човеком године 2007.

Путинов став у вези са Косовом је потврдио да је Владика Косовски Човек године 7515.

Без обзира шта ће бити овоземаљско решење сучељавања Америке и Русије, вечита улога Косова остаје иста као и увек: Оно је симбол борбе добра и зла, испит вере и храбрости, тло на коме се увек силе небеске сукобљавају са силама пакленим.

И они који су нахрупили на Косово, и они који су га за њих окупирали, трубе на све стране да је Косово њихово правом освајања. Али не виде да Косово никада није било толико Српско као данас. Толико Српске крви је натопило тло да је сво биље из ње оживотворено. Шуме, на ветру, шапућу: Срби, Срби, Срби...

Толико се Српских костију и живог меса Српског ујединило са том плодном грудом косовском да ће све оно што из ње роди и храни будуће становнике Косова да их преобрати у Србе – оно смо што једемо!

Срби више нису део само културолошке и друштвене историје Косова.

Управо зато што су истребљени на Косову од Шиптара, Срби су уграђени у његову суштину.

Укопани у ту свету земљу од стране убица који су тиме хтели да сакрију свој геноцид, Срби су постали и саставни део Природне Историје Косова.

Вишеслав Симић

Вашингтон, 31. децембар 2007, по Јулијевском календару

[1] На преслушавању пред Конгресом, отвореним за јавност, пред Комитетом за спољну политику (17. април 2007.), председавајући Комитета, народни посланик Демократске странке Том Лантош (мађарски Јеврејин, досељеник у САД) је рекао: Да потсетим муслиманске владе у свету да је ово још један пример да САД предводе у стварању доминантно муслиманске државе у срцу Европе. Ово треба да се узме у обзир и од стране одговорних лидера исламских држава, као што је Индонезија, али и од стране њихових свих боја и нијанси. Принципи САД су универзални, и у овом случају, САД чврсто подржавају стварање доминантно муслиманске државе у самом срцу Европе.

КОСОВО НЕ МОЖЕ ИЗАЗВАТИ ШИРИ КОНФЛИКТ

Колико је Балкан и данас осјетљиво подручје, како ће се статус Косова одразити на БиХ и прилике у Србији, за РСЕ говори Томас Валашек, директор за вањску политику и одбрану у лондонском Центру за европске реформе.

Томас Валашек

Уочи одлука које се очекују око статуса Косова многи аналитичари предвиђају неколико сценарија, попут "Приштина проглашава једнострано независност, Срби са Косова исељавају према сјеверу, слиједи подјела Косова, потом радикализација прилика и на Косову и у Србији". Који од ових сценарија је реалан?

Валашек: "Тешко је говорити о неким одређеним сценаријима, но једна је ствар реална у овом тренутку. Догађаји на терену, акције Косовара и српске Владе одредити ће будући слијед збивања. Међународна заједница је заправо у тешкој позицији након што је у Вијећу сигурности блокирано одређивања статуса Косова, али и због разлика унутар ЕУ око тога питања. Ипак промјене на терену неће бити тако драматичне како су неки прогнозирали. Изајесно је да ће доћи до једностраног проглашења независности, но постави ли НАТО добро своје карте на Косову, и заштити ли интересе тамошње српске заједнице, и уколико косовска влада и након проглашења настави дјеловати онако како говори, да је спремна штитити интересе Срба на Косову, онда уистину не треба очекивати неке драматичне догађаје на терену".

Многи аналитичари упозоравају да би се статус Косова могао одразити и на прилике у Босни и Херцеговини, као и Македонији. У свом посљедњем извјештају Међународна кризна група поновно је оцијенила да је Балкан и даље прилично крхко подручје. С тим се донекле слаже и Томас Валашек, али и упозорава:

Валашек: "Било би смијешно и неодговорно тврдити да Косово може изазвати домино ефект у регији, а тиме и нови конфликт ширих размјера. Чак су и босански Срби недавно рекли да Косово није неки модел за Босну, јер Босна има своје проблеме, сасвим другачије од онога кроз што пролази Косово. И прогласи ли Косово независност, то не значи да ће и Република Српска прогласити независност, чега се више плаше неки на Западу, него они у Босни. Морам рећи да Босна јест сложено питање. Наиме, очито је да је Косово пронашло право формулу како ријешити свој територијални статус. Оно што имамо више или мање на Косову, дефиниран будући статус, односна држава са признатим границама, али која јест дубоко етнички подијељена. И када Косово прогласи независност, њихова влада неће имати проблема с начином на који ће контролирати свој териториј, а што јест проблем у Босни. Чак и након 13 година од Даутона, још увијек два ентитета и три етничке заједнице се углавном разилазе у бројним ставовима, посебно око тога треба ли Босна бити јединствена држава или један облик конфедерације. И разлике између РС и Федерације БХ су врло дубоке. Основна уставна питања у Босни су отворена у великој мјери, што није случај на Косову".

За међународну заједницу, посебно за Европску унију бити ће врло тешко да на било који начин утјече на Србију дође ли до радикализације политичких прилика, сматра Валашек, истичући како

из Србије посљедњих дана стижу забрињавајуће изјаве.

Валашек: "Торуже које ових дана стижу из Србије је да они више нису заинтересирани за чланство у Европској унији, а то ће се додатно појачати уколико Радикали, у савезу са Коштуничиним странком, остваре побједу. Зато мислим да је важно што ће Унија понудити Србији осим чланства. Мислим да би требали омогућити стипендије студентима, развој трговине, помоћ у развоју цивилног друштва, а све то није везано уз чланство у Унији. Уколико Радикали добију предсједничко мјесто, обећање о чланству у Унији неће више играти неки значај у Србији".

Валашек каже да, када је Србија у питању и када је ријеч о предстојећим предсједничким изборима, није ни превелики оптимист, али ни песимист.

Валашек: "Више сам прагматик. Дугорочно гледано, вјерујем да је интерес већина грађана Србије, ако не придруживање Европској унији, онда живот у стабилном, просперитетном и демократском друштву. Гласачи у Србији ће се наћи пред избором желе ли европски пут или неку другу алтернативу. Но, надам се да ће европски пут бити виђен као најпожељнији. Но, и ЕУ мора бити мање арогантна и схватити да само чланство није увијек рјешење за сваки проблем. Но, вјерујем да ће гласачи у Србији ипак након схватити да је у њиховом интересу да кроче европским путем богатства и просперитета".

Мирјана Ракеља, РСЕ, 09.01.2008.

КОСОВО: НОВА ФИНАНСИЈСКА ПОМОЋ ВЛАДЕ СРБИЈЕ

Државни секретар у Министарству за државну управу и локалну самоуправу у Влади Србије Драгутин Радосављевић уручио је данас у Косовској Митровици финансијску помоћ у укупном износу од око 7,5 милиона динара представницима 7 јединица локалне самоуправе са подручја Косова.

Локалне самоуправе Призрен, Штрпце, Обилић, Глоговац, Косово Поље, Приштина и Липљан добиле су финансијску помоћ за пројекте којима су конкурисале по јавном позиву Министарства за државну управу и локалну самоуправу за расподелу средстава која се остварују приређивањем игара на срећу. Радосављевић је изјавио да је значај додељених новчаних средстава вишеструк: "У првом реду значај је тај што ће техничка опрема која ће се купити добилијем средствима умногоме обновити рад и обезбедити квалитетнији рад локалне управе где ће и грађани осетити квалитет. Наравно и стандард ће се побољшати јер ће се средства користити и за инфраструктуру и за поједине објекте."

Радосављевић је нагласио да за Министарство за државну управу и локалну самоуправу и за Владу Србије све локалне управе са територије Косова имају потпуно исти статус као свака друга локална самоуправа са територије Републике Србије и стварно и правно, и де факто и де јуре".

Радосављевић је јуче посетио општину Исток и том приликом уручио финансијску помоћ у износу од осам милиона динара општинама Пећ, Ђњилане, Зубин Поток, Лепосавић, Ораховац и Исток.

Министарство за државну управу и локалну самоуправу обезбедило је средства за укупно 13 општина Косовског, Косовско-поморавског, Косовско-митровачког, Пећког и Призренског управног округа чијим представницима су јуче и данас уручена решења о додели финансијске помоћи у укупном износу од 15, 5 милиона динара за пројекте којима су општине конкурисале по јавном позиву Министарства за расподелу средстава из фонда прикупљених од игара на срећу.

Јасмина Шћекић, РСЕ, 11.01.2008

ЕУ ОДГАЂА ОДЛУКУ О СЛАЊУ МИСИЈЕ НА КОСОВО?

ЕУ требало је, према најавама Београда, да донесе одлуку о слању своје мисије на Косово 28. јануара. А према неслужбеним изворима из седишта ЕУ, преносе београдски медији, слање мисије ће се одложити.

Мајкл Емерсон, експерт из бриселског Центра за студије политике, наводи за наш програм да није информисан о 28. јануару, као о термину за слање цивилно-правне мисије Уније на Косово, а о томе да ли се и када би се то могло догодити, каже:

"Наравно, висока политика око тог питања је још увек флуидна и дискусије о томе још трају. Покушава се да се на најбезболнији могући начин нађе решење које би водило рачуна и о Косову, и о актуелној ситуацији у Србији, као и Уједињеним нацијама и Русији. Дакле, прецизно одређивање термина за слање мисије Европске уније у вези је са свим тим".

Брисел - Зграда Европске комисије

Наш саговорник каже да Брисел нема више проблема у вези са правним основом за слање своје мисије на Косово. Генерални став је да је формулација резолуције 1244 довољно отворена да оправда преношење одговорности са Уједињених нација на Европску унију, да, дакле, покрије слање нове мисије.

Ни **Владимир Глигоров**, научни сарадник бечког Института за међународна економска истраживања нема информацију да је за 28. јануар Брисел првобитно заказао доношење одлуке о слању мисије ЕУ на Косово.

"То је било тако речено у Београду, мени је непознато да је тако било најављено у Бриселу. Колико ја то разумем, они су сада, након доношења те одлуке у децембру о томе да ће слати ту мисију, у процесу налажења људи и модалитета у оквиру којег би то могли да ураде – унутар саме Европске уније. То је тако било најављено у Београду да би се сада могло рећи да је добро да су ови у Бриселу послушали Београд, али мислим да то никада није било тако черсто временски одређено и није се уопште планирало за 28. јануар. Такође ми је непознато да се за 28. јануар нешто черсто планирало и ово потписивање Споразума о придруживању о коме се у Београду говори јер и то захтева доста компликовану процедуру у оквиру саме Европске уније".

Упитан да ли је термин слања мисије Европске уније на Косово у непосредној вези са тајмингом српских председничких избора, Мајкл Емерсон каже:

"Да, али такође је у вези и са тајмингом доношења одлуке косовских власти. Јуче сам добио информације да је 12. фебруар датум када ће на Косову бити проглашена декларације независности".

Владимир Глигоров не верује да се већ зна термин усвајања декларације независности Косова, упркос многим медијским тврдњама да је договор о томе већ постигнут, али и он верује да ће се то, судећи према изјавама, догодити у не нарочито дугом временском року. Подсећа на то да ће се то десити у координацији са главним светским престоницама.

"То није уопште тако једноставно с обзиром на то да имате 27 играча, плус саму Комисију у Европи, па затим имате Србију, па имате Косово, па имате Савет безбедности, па имате Сједињене Државе... тако да ви не можете да кажете данас да ће то бити 12. или 13. фебруара. Међутим, судећи по изјавама које се дају, свакако је то нешто што ће се догодити у неком не нарочито дугом временском року".

Бранка Тривић, РСЕ, 16.01.2008.

САВЕТ БЕЗБЕДНОСТИ У БЛОКАДИ ПО ПИТАЊУ КОСОВА

Ни нова седница Савета безбедности, на којој је разматрано питање Косова није донела ништа ново. У Београду и Приштини нису много изненађени тиме што Савет није донио никакве конкретне одлуке.

Састанак или редовне консултације Савета безбедности УН о извештају шефа УНМИК-а Јоакима Рикера и генералног секретара УН Бан Ки Муна о раду Цивилне мисије УН на Косову, завршен је без конкретних одлука. Аналитичари истичу да се од дебате није много ни очекивало пошто се ради о редовним консултацијама, а и чињеница да су чланицама Савета безбедности била потребна три састанка како би се договорили о формату седнице говори да поделе у погледу питања Косова унутар тог тела још увек нису превазиђене. Председник Србије Борис Тадић позвао је Савет безбедности УН да донесе одлуку о наставку преговора о будућем статусу Косова.

Некадашњи дипломата **Симеон Побулић**, каже за РСЕ, да седнице Савета безбедности на којима се не доносе јасни закључци не представљају ништа необично: *"Такве седнице се одржавају, није то случај само са нама. То је просто, могу рећи, нормално. Е сад, да ли је нешто требало да се догоди или не, могу рећи да ни то није морало. Али, оно што јесте корисно у целој ствари јесте то да се пружи прилика свим странама да кажу шта мисле јер договор још није закључен. Према томе, у тој фази, боље је да се што више отворено разговара, него да то буде замрзнуто у неком стању где не можете да чујете ама баш ништа".*

Нина Добркоковић, чланица Форума за међународне односе, каже за РСЕ, да би озбиљнија анализа седнице Савета безбедности, на којој се расправљало о стању на Косову, захтевала више података о томе на који начин су вођени разговори и иза затворених врата: *"Оно што ми не знамо јесте то како је текла дискусија на Савету безбедности, ни какава је била ни колико дуго је трајала, односно, не знамо на који начин је коментар Владе Србије на Рикеров извештај добио место у свим тим разговорима било на самој седници било у кулоарима седнице. То су исто све јако важне ствари. У УН та политика се води разним каналима јер ту су и те неформалне консултације јако битне и у том контексту би требало посматрати и ово наше настојање да се преговори наставе".*

Управо захтев председника Тадића да се преговори наставе изазвао је дилему у делу србијанске јавности. Заправо, да ли након свих покушаја и инсистирања српска страна има начине да албанску страну врати преговорима?

Симеон Побулић истиче да такво решење, истина модификовано, не треба олако одбацити:

"Не бих ставио руку у ватру да неких преговора неће бити. Оно што мислим да је истина је да преговора неће бити онаквих какви су били до сада, у том формату и у тој организацији. Нешто ће се друго догодити, а шта ће се друго урадити то је ствар оних који имају највећи утицај у СБ, јер ми јесмо опчињени нашим проблемом, али ми смо ситна ствар".

Али, на питање да ли ће се даље дебате у вези са косовом уопште одвијати у Савету безбедности, Нина Добркоковић каже:

"То је веома тешко рећи, зато што имамо проблем несаслажности међу самим чланицама Савета безбедности. Оне, по природи ствари, ако не могу да постигну сагласност, труде се да се то што мање види. Избегаваће да се на дневни ред стави питање око којег не могу да се сложе јер желе да избегну вето. Колико год да имају то право оне се ретко ослањају на вето. Е сад, ми не знамо како ће то тећи јер то се мора решавати у консултацијама које су ван састанака и званичних дневних редова".

Ипак, за Симеона Побулића, управо такво стање у коме нема конкретних решења, јасно говори о томе да су неке опције још увек отворене:

"Оне су отворене све до тренутка када неко буде повукао потез после кога нема више повратка, али мислим да такав потез, у овом тренутку, не може нико да повуче што не мислим да нам је нека велика предност. Не решавање није предност, решавање је предност".

Статус треба решити ван Савета безбедности

Јучерашња седница Савета безбедности УН је показала да се статус Косова треба решити ван Савета безбедности УН, оцењују представници институција Косова. Заменик премијера **Рам Манај** истиче како је седница била позитивна за Косово јер су на њој представљена позитивна достигнућа, како од стране шефа УНМИК-а, такође и од премијера и других учесника на синоћњем састанку.

"Јучерашња седница Савета безбедности УН-а још једном је, ја мислим и коначно, потврдила да се решење статуса Косова треба тражити ван Савета безбедности УН-а. То потврђује и изјава америчког амбасадора Халилзада."

Манај је оценио веома позитивним ставове већине чланова Савета безбедности УН да нема више простора за преговоре о статусу

Седница Савета безбедности

Косова и да сада треба наставити кретање ка слању мисије ЕУ на Косову. И портпарол председника Косова **Џавит Беџири** оцењује да је седница Савета безбедности УН на којој се расправљало о Косову показала да је Савет безбедности затворио ово питање и да се решење за Косово треба пронаћи другим путем, ван Савета безбедности:

"Као што је неколико пута до сада рекао председник Сејдиу, Косову је потребно хитно решење, како зарад прошлости такође и зарад будућности. Косово не може да буде талац различитих блокада, макар се радило и о Русији, већ је потребно јасно дефинисати статус, независност према предлогу међународног посредника Мартија Ахтисарија"

Беџири истиче да су институције Косова подржале и поздравиле долазак мисије ЕУ на Косову, као што су поздравиле и присуство снага НАТО-а. Решавање коначног статуса Косова ће се догодити након извесног времена, сада се иде на решавање будућег статуса и западноевропске земље ће предузети мере да блокирају утицај Русије на ток решавања статуса, тиме што ће одлучивање о статусу изместити ван Савета безбедности УН-а, каже потпредседница Српског националног већа Косова **Рада Трајковић**:

"То ће на један начин омогућити простору Косова и Метохије да добије одређени статус, који неће бити коначан, који ће, ја очекујем, бити под снажним мониторингом, који ће на један начин вршити страховиту пресију на албанско политичко и

институционално лидерство да се тај њихов пројекат не компримитује у смисли кршења људских права Срба и осталих неалбанаца"

Трајковић истиче да западно европске змелге неће дозволити дипломатску победу Русије која би значила блокаду статуса Косова. Међутим, према њеним речима, Русија ће искористити све институције у којима учествује да блокира чланство Косова у тим институцијама.

Савет безбедности УН одржао је у Њујорку седницу на којој је размотрио извештај УНМИК-а о ситуацији на Косову. Амерички амбасадор у УН **Залмај Халилзад** рекао је да је Савет безбедности УН у блокади по питању решавања коначног статуса

Косова и поновио да је план Мартија Ахтисарија најбоље решење. *"Сложили смо се око тога која је наша позиција око статуса, жао нам је што се стране нису договориле и што је СБ блокиран, али што се тиче специфичнијих питања ми смо поздравили изборе"*, рекао је Халилзад. Он је поручио српским властима да треба да раде мудро и да међународна заједница "пружа руку" Србији и да треба радити како би Србија одржала своје везе са САД, са ЕУ. Руски амбасадор у УН **Виталиј Чуркин** изјавио је, међутим, да мисија УН на Косову треба да поништи одлуку о једностраном проглашењу независности Косова и да свака одлука мора бити донета у Савету безбедности УН. Говорећи о руском предлогу за даље решавање косовског питања, Чуркин је казао да он не представља "замрзавање већ покретање процеса" и да ће након избора у Србији бити тренутак за нови процес о Косову.

Генерални секретар УН **Бан Ки Мун** који није присуствовао седници, оценио је у извештају да је "мало вероватно" одржати статус кво и да зато "главни приоритет за Савет безбедности и међународну заједницу треба да буде наставак процеса одређивања будућег статуса Косова". Бан Ки Мун је такође навео да је "примио к знању спремност Европске уније да има већу улогу на Косову као што је то изражено у закључцима са Европског савета од 14. децембра". Председник Србије **Борис Тадић** је позвао Савет безбедности УН да донесе одлуку о наставку преговора о будућем статусу Косова. Истичући да Србија никада неће признати независност Косова, Тадић је указао да ће она свој територијални интегритет и суверенитет чувати "свим демократским средствима, правним аргументима и дипломатијом". *"Због тога, још једном потврђујем да Србија неће прибегавати насиљу и рату"*, рекао је Тадић и позвао чланице Савета безбедности УН да *"не охрабрују и да не дозволе доношење једностраног акта о независности Косова"* и кршење Резолуције 1244 и Повеље УН, којима се гарантује територијални интегритет и суверенитет Србије. Осврћући се на извештај шефа УНМИК-а о стању на Косову, Тадић је рекао да је на Косову "етнички дискриминисаним заједницама" ускраћено основно људско право на слободу кретања, да су честа застрашивања, као и напади на српско културно и верско наслеђе.

У затвореном делу седнице шеф УНМИК-а **Јоахим Рикер** представио је тромесечни извештај о ситуацији на Косову и оценио да је међународна администрација на Косову урадила оно што је било реално могуће урадити и да је спремна "на све могућности" у случају проглашења независности. Рикер је на Тадићево излагање одговорио да "није фер" рећи да на Косову нема слободе кретања. *"Ја сам сведок да се у Приштини на улици И ресторанима може слободно говорити на српском језику"*, рекао је он. Шеф УНМИК-а је оценио да су косовске институције спремне за наредни корак у процесу утврђивања статуса Косова и да од питања статуса зависи спровођење неких стандарда.

Косовски премијер **Хашим Тачи** је изјавио да ће у веома блиској будућности бити донета одлука о независности Косова у координацији са Вашингтоном и Бриселом и да ће "Косово бити земља равноправних шанси за све грађане, подстицај стабилности у региону". *"Представили смо веома позитивну реалност на Косову, која је изградила стабилне мултиетничке институције које су спремне да воде Косово ка следећем кораку"*, казао је Тачи.

Гзим Баџаку, Желимир Бојовић, РСЕ, 17.01.2008,

УН КАО ПРАКТИЧНА ЖРТВА

Годинама, приликом сваког сусрета са неким од јужнокорејских дипломата, слушам исту причу: "Ви сте као Југославија и лидер покрета несврстаних продали 50 мини-подморница режиму Ким Ил Сунга у Северној Кореји". Прво, морам да их разуверим да толико подморница, на моју велику жалост, ни она велика Југославија није могла да произведе, макар те подморнице биле и "цепне". Онда обично упитам зашто своје оптужбе материјално не поткрепе неким детаљем о тим малим подморницама, јер неколико њих се насукало, или потонуло у јужнокорејским територијалним водама. Јужнокорејске дипломате онда кажу да те подморнице можда и нису произведене у некадашњој Југославији, али су рађене по плановима добијеним из СФРЈ и да их зато јужнокорејска ратна морнарица сврстава у "југо" класу подморница.

Сетио сам се тих подморница кад је Јужнокорејац Бан Ки Мун изабран за генералног секретара УН. Али сам се понадао да он, ипак, не поистовећује Србију са оном Југославијом, а осим тога вероватно зна да сада немамо ни море ни подморнице. Ипак, погледао сам у западну војну литературу да видим где су те подморнице сада. Кад оно, и даље су на флотној листи Северне Кореје: од 40 до 50 "југо" подморница.

Лоше нам се пише са тим Бан Ки Муном, помислих. Шта ако те подморнице доведе у неку везу са Косметом? И подржи сецесију јужне српске покрајине? Као генерални секретар УН?

Истина, имао је у последње време господин Ки Мун неколико контроверзних изјава. Прво, да би "одлагање решења коначног статуса Косова изазвало нестабилност у региону". Сетио се тога иако свет од 1974. године живи без коначног решења кипарског проблема. Од 1948. године имамо кризу на Блиском истоку. Али, неколико дана касније, баш пред Нову годину, генерални секретар УН каже да би "решење статуса Косова изван УН било лоше и имало неслагљиве последице". Охо, помислих, ипак, оне "наше" подморнице можда и не плове?

Али не будимо зловни. Подморнице би могле да утичу на Ки Муна, али има ту много важнијих фактора. Сетих се књиге бившег генералног секретара УН Бутроса Бутроса Галија под насловом "Непокорена сага о УН и САД". Гали отворено пише о тадашњем судару УН и САД, губљењу утицаја светске организације као главне светске правне институције и наметању моћи САД, о реалности која се своди на односе снага, о томе да САД дипломатију виде само као диктат силе.

"Требало ми је времена да схватим како САД више не требају дипломатију. Сила је довољна. Само слаби се ослањају на дипломатију", пише у својој књизи Бутрос Гали. Он није хтео да послуша државног секретара САД Медлин Олбрајт која му је одређивала с киме треба да се сретне, куда треба да иде, и шта може да каже. Многе државе света подржавале су Галију у покушају да добије други мандат на челу УН. Само су САД биле брутално против. И Бутрос Гали није добио други мандат.

Његов наследник, Кофи Анан, очито је прочитао Галијеву књигу. Тек негде при крају мандата нешто је као приговорио Американцима. И одмах су му пронашли да му је син нешто петљао око УН програма за Ирак "Нафта за храну". И оде Кофи са Ист Ривера. Да ли, дакле, САД диктирају политику одлучивања у УН? Постоји ли велики јаз између идеала Повеље УН и институције која данас постоји као УН? Да ли се у Савету безбедности УН бестидно размењују услуге и претње у типично хладноратовском надметању? САД су још шездесетих запретиле акцијом против држава које касне са уплатом обавеза УН, а заправо, САД највише дугују УН.

После скандала са програмом "Нафта за храну" Вашингтон је директно најавио потребу ограничења овлашћења УН. Ричард Холбрук је поручио да "ако УН покушају да функционишу у супротности с интересима САД, онда ће лоше функционисати". Односно, УН су снажне само ако главне чланице то желе.

Други су у Америци отишли и даље, и објаснили да "УН морају да буду институција са фундаментално ограниченим прерогативима,

јер немају демократску одговорност, већ повремено настоје да наметну легитимност сличну оној у демократским државама, штавише чињеница да УН немају демократске предуслове ограничава америчку способност да обликује инфраструктуру УН и њене одлуке да буду у складу с америчким вредностима и интересима". (Њут Гинрич) Закључак у том тексту у "Бостон глобу" је "да неуспех може да буде опција за УН, али не и за САД"!

Америчка администрација је протагонист "права на интервенцију" против "права суверенитета". Вашингтон настоји да "напише" и нова правила за УН, неку врсту првог концепта историје који се тиче сукоба унутар држава, а не оних између држава. У том контексту, под окриљем УН развиле су се права морална индустрија и хуманитарна мода, о чијој снази свако мора да води рачуна, јер центри моћи финансирају и контролишу те организације. С друге стране, Савет безбедности усваја разне резолуције, понекад врло племените, али њихова примена га мање занима. Пример је и Резолуција 1244 о Космету.

Током постојања ОУН Америка је имала циклусе и подршке и презира према светској организацији. Хладни рат Истока и Запада, право вета које је коришћено у Савету безбедности од стране свих сталних чланица, био је врло тежак период у животу УН. Касније су уследили догађаји који су показали да су УН скоро бескорисне: ништа нису учиниле да би спречиле убијање милиона људи у Камбоџи, нису спречиле ратове у Кореји, Вијетнаму, ни крвопролића у побунама у колонијама у Африци и Азији. ОУН су биле ирелевантне и на Фокландима, у Авганистану, Руанди и Бурундију, у Босни и на Космету, у Ираку.

Кад је реч о очувању мира, што је и основни разлог постојања УН, оне не само да представљају промашај, већ и велико расипање новца, угрожавања морала. Онима, који на Ист Риверу расправљају о сиромаштву у свету, служе се оброци од осам јела и најбоља светска вина. Државе највећи продавци оружја, богобојажљиво гласају за разоружање.

УН су, заправо, данас банкрот, али и даље су организација која служи као оправдање за највећи број друштвених догађаја у историји. Наиме, годишње се у УН одржава више од 2.000 пријема и коктеља који директно и индиректно коштају око 10 милиона долара, што је око 192.307 долара недељно. Истраживачки тим "Сандеј тајмс инсајта" је 1993. израчунао да УН годишње губе 600 милиона долара због корупције, расипништва и неодговарајућег руковођења, да 39 највиших функционера УН добија плате од 200.000 долара годишње па навише, иако ништа нису ни радили и неки су само седели код куће.

Сукоби на Балкану од 1991. до 1999. године показали су да УН немају кредибилитет нити способност спречавања рата. Да ли су УН онда и у предворју сметлишта историје? Је ли ова организација највећи и најскупљи међународни промашај 20. и 21. века? Ако САД одлуче да питање Космета решавају изван УН, оне дефи-

нитивно настављају политику безобзирног одузимања моћи светској организацији. За народе "трећег света" ново дискредитовање УН, управо око Космета, биће права катастрофа. Губитак угледа УН већ је много људи коштао живота, а спирала опадања њене популарности све се брже окреће.

Утицајни амерички конзервативац, сенатор Џеф Хелмс, изјавио је још пре седам година да "ако УН покушају да наметну свој замишљени ауторитет и америчком народу без његовог одобрења, то је онда отварање сукоба и Америка ће се повући из УН". Хоће ли управо на питању Космету УН бити прва, веома практична жртва? А Србија тек колатерална штета?

Нови Минхен

Фински преговарач Марти Ахтисари захтева да међународна заједница убеди Србију да се због некаквих виших циљева мира и стабилности на Балкану – одрекне Косова. Стварна садржина ове реченице, преведене са дипломатског језика у разумљив чешки, гласи: Ахтисари у ствари Косова захтева нови Минхен. Године 1938. Немачка је такође захтевала да западне велесиле приморају ЧСР да се "у интересу очувања мира" одрекне дела своје територије. Паралеле између чешко-немачког конфликта око чешког пограничја и српско-албанског спора око Косова су очигледне. Нико не пориче да већину становништва Косова данас чине етнички Албанци. Исто као што се не може порећи да су апсолутну већину становништва у чешком и моравском пограничју чинили етнички Немци. Наравно, Немце из пограничја после настанка Чехословачке 1918. године нико није исељавао из њихових домова (година 1945. представља другачије поглавље), док је истеривање Срба после 1999. године добило масовне размере, а у фактички самосталном Косову биће без сумње довршено. Уосталом, етнички односи на Косову и у чешком пограничју нису толико важни, далеко значајнији су историјски односи. Нико, наиме, не може порећи да је Косово било саставни део средњовековне Србије, а од пораза Турске 1912. године у Првом балканском рату и трајни саставни део модерне Србије, исто као што су Судети одувек били саставни део чешке круне. Једини изузетак у оба случаја представља раздобље Другог светског рата када је чешко пограничје 1938. године постало саставни део Великог немачког рајха, а Косово после пораза Југославије у пролеће 1941. године саставни део Велике Албаније; њоме су до 1943. владали Италијани, а 1943-1944. била је формално самостална држава под немачком заштитом. Само што су савезници како поделу Чехословачке, тако и распарчавање Југославије прогласили још у току рата за неважеће, тако да са правног становишта те промене нису имале и немају никакав значај. Истина је да је Милошевићев режим нанео од 1989. до 1999. године албанском становништву на Косову велике неправде, али то не значи да за то данас треба да буде кажњавана демократска влада и сви Срби на Косову. Косово историјски значи за Србе оно исто што нама значе планине у пограничју које такође схватамо као недељив саставни део наше прошлости. Ниједна влада у Београду зато неће добровољно прихватити Ахтисаријев план, нити га из унутрашњеполитичких разлога може прихватити. Свакако, могуће је концентрисаним притиском Београд приморати на "добровољну" предају Косова, али ће такав акт широки слојеви српског становништва схватати као диктат.

Приликом распада Југославије 1991. године, међународна заједница прихватила је разумно начело по коме ће границе нових самосталних држава бити некадашње границе савезних југословенских република, и то без обзира на етнички састав становништва. Сада је први пут ово начело јасно прекршено. Запад се прави важан истичући да тиме не ствара преседан за сличне захтеве других мањина. Ако то добро схватам, становништво земаљске кулге биће убудуће подељено на два дела: први ће чинити косовски Албанци, који ће добити право да отргну своју етничку територију и други који ће чинити сви остали народи и етничке групе, који то право неће имати. Такав приступ је, наравно, прихватљив искључиво за Албанце и зато никада неће моћи да функционише. Преседан ће без сумње бити створен и на његовој основи биће тешко спречавати, на пример, босанске Србе да се отцепе од Босне и Херцеговине.

Ахтисаријев план је мртворођенче. Србима и Србији не нуди практично ништа, и зато не представља никакав компромис. То ће само бити нови Минхен, овога пута за Србију. И исто као што диктат из Минхена 1938. године није донео Европи мир, неће јој га донети ни диктат из Беча 2007. године.

Јан Рихлик

(Аутор је један од најзначајнијих оновремених чешких историчара, писац двотомне историје о распаду Чехословачке)

НИН, 17.01.2008, превео: Александар Илић

"НЕБО НАД БЕРЛИНОМ"

Од свих земаља који на индиректан или непосредан начин учествују у решавању питања статуса Косова и Метохије, свакако да је положај Немачке посебно важан. Утисак је, да што је став Немачке неартикулисанији то су већа очекивања и већа потреба да се наслути став ове велике државе. Посета Меркелове, САД-у и последњи телефонски разговори (као жалосна карикатура начина одлучивања у међународној заједници) од пресудног су значаја, за већи број међународних проблема, питања Косова посебно.

Важност утицаја Немачке је вишеструк и може се означити као историјски, економски или геополитички. Такав значај ствар је потребе посебног процењивања како саме немачке државе, тако и оних који су изложени директном и могућем утицају једне од најзначајнијих земаља ЕУ. Ово из разлога што се ради о једној од три најзначајније земље ЕУ, земљи која одржава релативно стабилне односе и са САД и са Русијом као поларизованим странама Косовског питања (да ли је време рећи и супротним странама поларизованог или макар биполарног света) а са друге стране, реч је о земљи која нема непосредније битне економске и свеукупне геополитичке интересе на једном тако ограниченом и конфузног простору као што је то Косово.

Опште је место да је Немачка свој геополитички интерес од уједињења немачких држава у 19-том веку, у различитим облицима својим на "Drang nach Osten". Нема сумње да су положај и интереси Немачке почетком 90-тих били од пресудног значаја за убрзано развијање СФРЈ (или дисолуцију како је то правнички погрешно дефинисано). Није ваљда већ заборављено уцењивање чланица Европске заједнице божјићним признањем Хрватске и Словеније 1991. године, којим је директно срушен брионски меморандум и још пар мировних иницијатива, које су на једвите јаде задржавале макар некакву контролу над ратним догађајима на терену, и што је још важније стварао привид јединствене европске политике (која почивајући на искључивостима и конфузији највећих чланица до данас није добила свој видљив и препознатљив облик), једне Европе које је била на свом новом почетку.

Уопштено, требало би се позабавити немачким ставом према Косову у једног дужем временском трајању. Нема дилема, да након прве фазе односа према југословенској кризи, када је немачка држава поддржавала територијални интегритет СФРЈ (у складу са сопственим подухватом уједињавања) уследио драматичан заокрет према Србији и српском питању уопште, у коме се немачка јављала као перјаница антисрпске политике, почев од једностраног признања република, увођења санкција, оспоравања места СРЈ у УН, оснивања и улоге у првим процесима пред хашким трибуналом итд. Из тог времена, ваљало би поменути и однос према Косову, који је у немачким институцијама, већ био помињан, а код нас игнорисан. У том смислу значајан је документ «Нацрт резолуције о Југославији» који је усвојио немачки Бундестаг, што је био и званичан став Немачке за заседању КЕБС-а јуна 1991. године. У том документу се Косово доживљава као саставни део Републике Србије, са израженим ставом о потреби заједничког живота Срба и Албанаца. Нешто касније 19. јуна 1991.

године Бундестаг је усвојио документ: «О политичкој ситуацији на Косову и Метохији», у коме се инсистира на суживоту између Срба и Албанаца. Међутим, у сагледавању крајњег домаћаја таквог документа суморна је и упозоравајућа чињеница, каснији дијаметрално супротан однос према кризи у бившој СФРЈ.

Током каснијих 90-тих, интересовање немачке за Косово (ван појединачних иницијатива) углавном се сводило на потребу повратка Албанаца из Немачке у Србију. У циљу решавања таквог «немачког проблема» потписан је и споразум између председника Милутиновића и канцелара Клауса Кинкела о репатријацији албанаца из Немачке у Србију. Наравно, у условима опште изолација, код нас је такав споразум приказан као отопљавање односа са Немачком.

Тренутни ангажман Немачке на Косову и Метохији, можда би се могао означити као невољан и конфузан. Ово из разлога што немачка држава једино има улогу финансирања привремених институција на Косову и Метохији (отуд најгласнија упозорења о економској неодрживости косовске независности долазе управо из Немачке), уз присуство свог војног континента, чији је статус до сада познат по неколико афера од којих је за нас најзначајнија афера о неспорним сазнањима немачких обавештајних служби о припреми погрома марта 2004. године.

Имајући у виду завршетак геополитичког пројекта уједињавања

Берлин - Бранденбушка капија

Немачке и разбијања СФРЈ, што је био несумњив интерес Немачке, као и продор на исток који је овог пута остварен закључивањем бројних уговора о испоруци енергената са Русијом и другим земљама источне Европе и Заједнице независних држава, поставља се питање какав је положај тј. какав је интерес Немачке на почетку 21. века на Балкану посматран кроз призму косовског питања.

Уз све разлике и ризике које је носио ангажман Немачке у новијим походима НАТО-а, од активизма у бомбардовању Србије 1999. године, и пасивизма у Авганистану и Ираку, очигледно је да Немачка данас задржава суздржани став према коначном статусу Косова. Очигледно је да у престројавању око прихватања Ахтисаријевог плана и једностраног признања независности Косова, Немачка свој интерес за сада испољава као гласан захтев за стварање јединственог става ЕУ према проблему Косова. Важно је указати да су на недавном самиту ЕУ у Португалији, у захтеву за неприхватању једнострано признања Косова предњачили управо Немци. Такав став формулисан је кроз иницијативу да најзначајније државе ЕУ (Велика Британија, Француска, Немачка и Италија), треба активно учествују у процесу одлучивања.

Оваква иницијатива не треба превисше да чуди имајући у виду да се ЕУ ставља у задатак будуће управљање Косовом, као и чињеницу да ће наведене државе бити највећи донатори будуће мисије на Косову (што су и до сада недвосмислено били), Немачка посебно. У

том смислу, испад сада већ бившег амбасадора Џобела, више је један дипломатски скандал заснован на ремисценцији, вероватно и комплексу опуштеног каријерног појединца, него прави и оправдан став немачке државе.

У условима када Немачка "Drang nach Osten", доживљава и остварује на другачији начин, када је геополитика "Lebensraum"-а и "uebermensch"-а, ствар нечасне прошлости, а однос према историјским савезницима промењен (однос према Турској), нова политика Немачке не робује историјским стереотипима, нити аналогијама. Парадоксално, али, изгледа да је једина веза данашње Немачке са сопственим историјским геополитичким опредељењима јесте однос према српском питању, макар начелно.

Да ли је питање Косова и Метохије, представља могућност за уочавање и исправљање историјских погрешки?

На основу сопственог искуства, и актуелног тренутка, Немачка јесте у одброј прилици да буде посредник између Русије и САД, и даље између ЕУ и САД. Ово из разлога што је своје потребе за енергентима задовољила енергентским уговорима са Русијом (од којих је најзначајнији уговор о изградњи гасовода испод Балтичког мора) на који се стално указује, и великим улагањима немачког капитала у самој Русији. Са друге стране, период у коме је Немачка представљала тзв. «стару Европу» за САД је завршен. Официјелна администрација јасно упућује поруку да је атлантизам за Немачку подједнако битан као и продор на исток, што више представља само вербални заокрет у односу на Шредерову Немачку, него стварну намеру отклањања погледа према Истоку.

ЕУ као чедо Немачке, имајући у виду значај Немачке у институцијама ЕУ и новчане накнаде које се исплаћују из немачког буџета за потребе ЕУ, предмет је посебног интересовања. Схватајући сопствени значај за ЕУ, и однос према даље проширењу који се (за Немачку посебно) све више заснива на формули „привилегованог партнерства“ питање Косова и Метохије, са немачке стране треба се посматрати кроз питање немачког утицаја и немачких домета у ЕУ. Зато је јасно да је за Немачку питање европског јединства по питању Косова, битније од Косова самог, а можда и од појединачних односа спрам Русије и САД. Превелики је значај Немачке за ЕУ, која искрено речено, без Немачке не може и не заслужује да постоји, да би због Косова било доведена у питање како ЕУ, тако и немачки значај за ЕУ, а посебно немачке перспективе и амбиције.

Садашња супротстављеност на линији САД – Русија, не одговара Немачкој. Ово из разлога што таква преламања око косовског питања и даље онемогућавају стварање јединствене спољне политике ЕУ. У условима када ЕУ трпи ударце како у виду стварања нових институција, тако и у погледу визија и даље перспективе у готово свим сегментима заједништва, интерес Немачке јесте најизраженији према свим напорима који ће даље ојачати ЕУ. У том смислу је од посебне важности потреба Немачке да ЕУ коначно постаје значајан геополитички фактор, који би равноправно деловао у односима према Истоку и према Западу. Јер циљеви још увек нису остварени, а тренутак немачког сталног чланства у Савету безбедности је још увек далеко, још увек на нивоу идеја и стидљивих предлога.

Немачка добро процењује да је прави тренутак да ЕУ заузме јединствену позицију која би била камен темељац толико потребне, (до сада неостварене) заједничке спољне политике ЕУ. Посебно уколико се има у виду да заједничка политика према кризи на Балкану никада није ни заживела у протеклих, ево, 18 година. И не само према Балкану, заједничке политике нема ни када је реч о идеологијама новог светског поретка, нити у односу према Блиском или Средњем Истоку, или даљем проширењу ЕУ.

И данас је тешко очекивати да ће се постићи јединство око признања независности Косова. Јер да се разумемо, ЕУ није потребно јединство које ће заснивати на сплеткарењу и гласању, уздржавању од гласања дела чланица (како би се обезбедила потребна већина за изгласавање одлуке) у Савету ЕУ, већ искрено јединство засновано на осећају заједничке припадности, искрен став према једном проблему у сопственом дворишту, који је толико сличан другим проблемима који на територији ЕУ за сада тек тињају (Валонци,

Фламандци, Придњестровље, Баскија, Каталонија, Кипар итд).

Погрешно је очекивати да ће проблем будућег статуса Косова бити нови разлога за поларизацију «стара - нова Европа», као што нас историјско искуство учи да кад год смо сопствена питања покушали да решимо играјући на карту раздора између великих сила, нисмо се превише прославили.

Управо на месту заједништва у ЕУ, за које је данашња Немачка заинтересована, и у које највише улаже (рачунајући ту и скромне покушаје и скромне домашаје председавајућих типа Португалије или Словеније) треба тражити подршку останку Косова и Метохије у саставу Србије. У данашњем тренутку, када Устав ЕУ, и даље представља пораз, у условима нових проширења, и стварања новог јединства на постојећем идентитету, питање јединства Еу можда јесте и ствар ако не опстанка, онда даљег напредовања и нових интеграција, свакако. Управо ту, ЕУ, и Немачка кроз свој однос према Косову, истовремено упућује поруку, како Србији, тако и Русији. Међутим, најважнија порука је она коју ЕУ (на челу са Немачком) шаље својим мањим и новопеченим чланицама, јер та порука јесте ЕУ у својој суштини, заједница равноправних и различитих или господар живота и смрти.

У условима десетогодишње кризе ЕУ, наведено питање није незанемарљиво, и може представљати добар ослонац за српски циљ.

У Нишу, 14.01.2008. године

Горан Ђорђевић

ПРОГЛАШЕЊЕ ЗАВИСНОСТИ КОСОВА

Хашим Тачи, бивши вођа гериле ОВК, званично је постављен за председника владе Косова. Током председавања новом коалиционом владом обећао је да ће кроз неколико недеља прогласити Косово независним од Србије. САД и Немачка пристале су да признају Косово и приволе остатак Европе да крене њиховим стопама. Међутим, дуго очекивано проглашење независности Косова неће створити независну државу, већ потврђује да ће Косово остати међународни протекторат.

Лако би се могло опростити ономе ко је помислио како ће прошлонедељна изјава Приштине да ће објавити независност међународну заједницу затекла неспремну. Чини се да ово питање изазива велике поделе. Савет безбедности Уједињених нација није постигао сагласност око будућег статуса Косова. Чак ни земље чланице ЕУ нису оствариле консензус око признавања независности Косова, па ће је признавати појединачно, а не заједнички.

Имајући у виду његову спорну природу, можда делује чудно то што је питање независности Косова постало толико очигледан и хитан међународни проблем. Чини се да су изборни успех сепаратиста или неслагања између влада у Приштини и у Београду ставиле ово питање на дневни ред. Проглашење независности Косова готово да нема везе нити са изборима на Косову, нити са односима са Београдом.

САД и водеће европске земље инсистирају на „проглашењу независности“ упркос недостатку међународног консензуса по овом питању и противљењу Владе Србије. Било би, међутим, погрешно гледати на овај потез као вођен жељом да се Србија казни или ослаби. Питање Косова заправо је велик проблем и за ЕУ и владу Србије, а представља препреку за ближу сарадњу и проширење ЕУ.

На формалном нивоу законског суверенитета постоје суштинска неслагања око признавања независности Косова од Србије. Државе

које се противе признању – чланице ЕУ, као што је Кипар, или Русија, као чланица Савета безбедности – превасходно су забринуте због законских принципа које сматрају угроженим и међународног поретка који подржавају, а заснива се на држави. Исто важи и за отворене противнике независности Косова у САД, као што је Лоренс Иглбергер.

Међутим, гледање проблема независности Косова само из визуре традиционалних међународних односа, односно њиховог поимања државног суверенитета и оквира међународног права, значило би да се превиђа динамика проглашења независности Косова, коју покреће потреба да се промене међународне структуре које управљају овом покрајином, а не сукоби око контроле над територијом.

Косово је практично независно од Србије још од краја рата из 1999, када у овој покрајини уведена управа УН-а Резолуцијом Савета безбедности бр. 1244. Међународно подстицање владе Косова да прогласи независност проиходи из потребе да се реструктурира однос Косова са Србијом, већ да се превазиде *статус quo* под управом УН-а.

Праве преговоре о „независности“ Косова нису водили Приштина и Београд, већ западне владе, и то око реформи механизма међународне управе. Проглашењем независности Косова укинуће се прописи о структури Мисије УН-а на Косову (УНМИК), а замениће их надзор Европске Уније. Упркос проглашењу независности, Косовска влада уопште неће самостално владати овом покрајином.

Иако је Тачи некада био вођа побуњеника, проглашавањем „независности“ Косова само извршава заповест САД и ЕУ. Уместо радикалног проглашења политичке самоуправе, овиме проглашава протекторат. И сам Тачи је изјавио да неће повлачити никакве потезе без одобрења САД и великих европских сила. То значи да неће бити никаквог проглашења пре него што се крајем јануара у Србији заврше председнички избори и њихов извесни други круг, почетком фебруара. Како је Тачи јасно изјавио пре гласања у парламенту Косова од 9. јануара, „Косово неће ништа чинити без Вашингтона и Брисела. Неће бити једностранних потеза.“

Признање „независности“ Косова од стране Вашингтона и европских земаља зависиће од тога да ли ће косовска влада прихватити европску управу. После овог признања, управа УН-а ће званично бити окончана, а ЕУ ће предузети административну контролу над Косовом и послати административну мисију од 1.800 чланова која ће преузети ингеренције УН-а, али ће се и даље ослањати на трупе НАТО-а. Ово ће се десити без обзира на то да ли ће све чланице ЕУ званично признати проглашење независности Косова.

Одлука да се мисија УН-а замени мисијом ЕУ учинила је да дискусија о признавању независности Косова постане тек нешто више од пуне представе за јавност. ЕУ је јасно обзанила да за Косово „независност“ неће бити исто што и „потпуна независност“. Председник владе Словеније, Јанез Јанша, чија земља тренутно председава Европском Унијом, изјавио је седмог јануара да мисија ЕУ неће бити послата у „потпуно независну, суверену државу.“

Током рата на Косову који је предводио НАТО, Тони Блер је дао чувени опис овог сукоба као „рата који се не води због територије, већ због вредности.“ Међутим, у наредних девет година, у међународним политичким круговима више се дискутовало о територији него о вредностима. Негативна последица поткопавања суверенитета Србије над покрајином јесте то што се решење и даље не назире. Косово ће потпасти под сличне ингеренције који има специјални представник ЕУ за Босну. Званично признавање независности Косова од Србије ни у ком случају није исто што и давање независности овој покрајини.

Дејвид Чендлер

КОСОВО: И ОПЕТ СУДЕТИ?

Пословица каже: "Оном ко заборавља историју, предодређено му је да је понавља." Свет спремно чека шта ће се десити у вези Косова. Да ли ће то бити понављање Минхена, још једна Чехословачка, још једни Судети, још једно удовољавање криминалцима, још један крвави европски рат до ког је довео јадни човек продајући лажни осећај обезбеђења мира?

Овог пута не ради се о Невилу Чемберлану, сад улогу удовољавања играју словеначки министар спољних послова, Димитриј Рупел и председник Словеније, Данило Тирк, заједно са осталим представницима САД и ЕУ.

Невил Чемберлен и Адолф Хитлер у Минхену 1938.

Неке од глупости тог удовољавања које долази из ЕУ су и следеће: "Европска унија мора бити спремна да води Косово ка независности након што Савет безбедности Уједињених нација није успео да одреди будући статус српске провинције која тежи да се одцепи. ЕУ и Косово морају да се сложе шта даље чинити," изјавио је новинарима словеначки министар спољних послова, Димитриј Рупел.

Словенија, која је 1. јануара на шест месеци преузела председништво Европске уније, врши притисак на чланице да прихвате захтев да се овог месеца на Косово пошаље мисија од 1800 полицајаца и цивила. Словенија је одлучна да ове снаге буду спремне пре него што Косово прогласи једнострану независност. Чини се да су заборавили да је Ахтисаријев план завршио у корпи за смеће. Исто тако, Рупел је изјавио да је најчвршћа нада Европске уније да се потенцијално експлозивна ситуација на Косову реши тако што ће се српско одбијање умекшати понудом чвршћих веза са Европском унијом и перспективом придруживања. Ипак, Србија одбија било какав споразум са Европском унијом, ако би она инсистирала на признавању независности Косова.

"Ако сам тачно схватио расположење у ЕУ, морамо да будемо спремни да прихватимо стварност онога шта се догађа на западном Балкану" изјавио је Рупел и додао да претпоставља да ће Косово постати независна држава до краја словеначког председништва ЕУ у јулу 2008, а да би до тада и Србија требало да почне преговоре о примању у ЕУ. Г. Чемберлен, хоћу рећи г. Рупел, ви уопште НЕМАТЕ појам о стварности. Стварност је да Србија неће да прихвати придруживање ЕУ, ако би она признала независност Косова. Чак штовише, чини се да ви игноришете реалност Резолуције 1244 УН и повељу УН, која изричито помиње суверенитет држава чланица УН и неповредивост граница.

Вративши се у Британију, након што је Хитлеру удовољено у

Димитрије Рупел, словеначки министар спољних послова

Минхену, Невил Чемберлен је одржао чувени говор о "миру у наше време" и махао Минхенским споразумом. Тај споразум је предао чешку територију Немачкој, као што империја подржава да се њеним злочиначким албанским клијентима да српска територија. Упоредите изјаве из ЕУ са Чемберленовим речима из његовог озлоглашеног говора.

"Пре него што почнем да описујем споразум који је потписан у Минхену, прошлог петка рано ујутро, желео бих да подсетим парламент на две ствари које мислим да су суштинске да се не заборави када се буде разматрало о тим стварима. Прва је ово: ми нисмо ишли тамо да одлучимо да ли већински немачко подручје Судета треба да се да немачком Рајху. То је већ било одлучено" (да, да, ми то већ знамо, Г. Буш и Г. Рупел). "Чехословачка је прихватила енглеско-француске предлоге. Оно што смо ми требали да одредимо су методи, услови и време трансфера територије." Замените само неколико речи... као, на пример, већински албанско подручје Косова... да се да исламско – експанзионистичко – терористичко – тргујућим дрогом и људима господарима албанске криминалне мафије. Заиста, Чемберленова фотографија са Хитлером је аналогна

фотографији Мадлен Олбрајт или других представника царства који се сусрећу са ратним злочинцем, "Змијом" Тачијем, недавно изабраним на место премијера албанског мафијашког режима на Косову.

Након удовољавање у Минхену, Хитлер је искористио прилику унутрашњих чехословачких размирица. Охрабрио је Словачку да прогласи независност, како би могао лакше да узме преостали чешки регион (имате ли осећај већ виђеног?). Да убрза ствари, марта 1939. Хитлер је обећао Словачкој да ће је штитити од Мађарске и Пољске ако прогласи независност.

Иронија је да је уствари Немачка била та која је охрабрила и потакла регионе Југославије који су тежили да се отцепе, Хрватску и Словенију, да прогласе независност (супротно правним основама постављеним у Уставу Југославије) и онда похрлила да их призна, и тако у суштини преузела одговорност за крваве балканске ратове.

Винстон Черчил је о минхенском удовољавању касније рекао: "Нација је морала да изабере између срама и рата. Ми смо изабрали срам. Но имаћемо исто тако и рат." Једнако су Вашингтон и ЕУ одабрали срам, удовољавање и непоштење као политику на Балкану. А ускоро ће имати рат и невоље и шире него сам Балкан. Одлучили су да пониште међународно право, које је, у ствари, само још једно име за културно понашање.

Представници ЕУ и САД врше притисак на Европску унију да се са признањем Косова неће каснити ни седмицу. "Колач је већ печен, јер су Американци обећали независност Косова," изјавио је један виши представник ЕУ. "Ако Вашингтон призна Косово а европске нације не следе тај пример, дошло би до катастрофе."

Они и не знају шта значи реч катастрофа, али ће ускоро сазнати.

Да ли ће удовољити и апетитима вахабија да се Индија одрекне Кашмира, Филипини Минданаоа, да се Кипар одрекне северног дела насељеног Турцима? И зашто прихватити независност Косова, а не и Републике Српске? Имајмо у виду и Северну Ирску, Корзику, Баскију, белгијски лингвистички конфликт, Шкоте у западној Европи, јужни Судан, Дарфур, Бербере у Алжиру, Бифру, јужни Тајланд, Ујгуре у Кини, острва Малуку и Целеб у Индонезији, Тамиле у Шри Ланки, Ахваз Арапе у Ирану, Курде у Турској.

А шта ћемо са Лакота Индијанцима или хиспанским Ацлан покретом у САД? Ацлан покрет хоће да анектира велике делове југозападних САД Мексику. Чарлз Трухиљо, професор са Универзитета у Новом Мексику каже да је "Republica del Norte," Северна Република, која би укључила и садашње државе Калифорније, Аризоне, Новог Мексика, Тексаса, плус јужни Колорадо, и неколико тренутних мексичких држава "неминовна ствар". Он додаје да би ова нова "Хиспанска отаџбина" требао да се оствари "БИЛО КОЈИМ неопходним начином."

Вашингтон је смислио два круга потпуно лажираних "преговора" чије закључке је већ покушао да диктира од почетка, у корист својих албанских клијената. Први круг се одржао у Рамбујеу и довео до НАТО бомбардовања Србије 1999. и окупације Косова. Други круг је проглашен "завршеним" и води засигурно ка много више сукоба ако се преговори не наставе.

Оно што заговара империја за Албанце је независно Косово, још једна албанска држава у Европи. Две државе, једна уз другу, са готово четири милиона људи, веома тешко да се објасни било којој рационалној, поштеној особи која размисли, а да не помињемо многе групе које исто тако траже независност.

"Дубоко је болно да међународна заједница, укључујући и САД, заговара одвајање дела територије једне државе, подржава

проглашење тог дела територије независном државом," рекао је за Глас Америке бивши државни секретар САД, Лоренс Игелбергер. "Није то нешто што би у свету требало да се успостави као традиција. Има веома добрих разлога супротстављања међународним покушајима да се Косово одвоји од Србије," рекао је Игелбергер. Јасно је да због некомпромисне подршке САД/ЕУ њиховим клијентима, албанским криминалцима, Албанци немају разлога за компромис, већ само чекају да се објави да нема више излаза. Само је Русија истински охрабривала и инсистирала на преговорима који би се окончали договором ОБЕЈУ страна. Само је Русија подржала међународно право и поштење, чврсто стојећи на становишту да удовољавања не сме бити.

Луса Карпова, Правда, 18. 01.2008.

Косово бране Деп, Хенкс и Де Ниро

Поред холивудских звезда Џорџа Клунија и Шерон Стоун, који су већ најавили да ће организовати протест против најављеног америчког признања једностране независности Космета, „српску ствар“ подржавају и глумци Том Хенкс, Мајкл Даглас, Роберт де Ниро и Џони Деп.

Џорџ Клуни

Шерон Стоун

Роберт де Ниро

Како сазнајемо, укључивање холивудских звезда у кампању одбране Косова и Метохије у границама Србије јесте резултат деловања озбиљних лобиста које у САД плаћају српска влада и дијаспора.

- Српски став у вези са косовским проблемом подржаће још многе познате личности у Америци. То је од изузетне, виталне важности за очување Космета. Глас једног Клунија или Хенкса у Америци се више чује и поштује од гласа многих политичара.

Том Хенкс

Мајкл Даглас

Џон Деп

Знате, када просечан Американац види да неки од најбољих и најпопуларнијих холивудских глумаца подржавају српску ствар, он ће о читавом проблему почети другачије да размисли - каже угледни вашингтонски политички аналитичар српског порекла Обрад Кесић. Према његовим речима, важно је и то што је ово изборна година у Америци.

- И републиканци и демократе врло воде рачуна о ставу јавног мњења. Ако ова кампања покаже резултат и ако довољан број Американаца буде стао на страну Србије, сасвим су могуће и корекције америчке политике, која је сада готово потпуно на „албанској линији” - објашњава Кесић.

Влада Србије је, подсетимо, ангажовала агенцију „Барбур, Грифит енд Роџер” да промовише наше интересе у вези са статусом Косова, а нешто раније сличну иницијативу предузело је и Српско национално веће, које се определило за агенцију „Венебл”. Влада Србије лобисте месечно плаћа 60.000 долара, а СНВ око 600.000 долара годишње.

Иначе, глумац Том Хенкс убраја се у жестоке противнике независности Косова. Овај глумац, иначе директни потомак Ненси Хенс, мајке бившег америчког председника Абрахама Линколна, недавно је чак прешао у православце. Разлог је била женидба глумицом Ритом Вилсон, која је пореклом Гркиња.

Такође, укључивање Роберта де Нира у кампању одбране Космета није изненадило упућене, јер је он недавно јавно подржао и српског тенисера Новака Ђоковића и подсетио да је у младости провео „лепе дане” у Србији.

Њујорк тајмс о руско-бугарско-српском дилу

Љубљана, 20. јануара – Њујорк тајмс (НЈТ) анализира последице споразума о изградњи гасовода „Јужни ток” који су у петак у Софији потписале Русија и Бугарска. У чланку под насловом „Гасовод цементира руски притисак на европско снабдевање гасом”, аутори НЈТ споразум описују као „пакт, потписан од стране Владимира В. Путина и његовог бугарског колеге Георгија Прванова”.

НЈТ тврди да ће „Јужни ток” још више нарушити намере Европске уније да диверзификује своје енергетске изворе, а као пресудан корак у том правцу наводи договор да Русија гради нову нуклеарну централу у Бугарској, што је „прва руска нуклеарка која ће бити подигнута у некој земљи Европске уније”.

„Споразум о ‘Јужном току’ задао је нови ударац Набуку, главном гасоводу ЕУ пројектованом у циљу диверзификације енергетских извора и смањења зависности од Русије. Унија намерава да купи гас у Ирану и Азербејџану и да га транспортује преко Турске гасоводима који би водили ка јужној и западној Европи. Свађе око правца траса, финансирања и како поступити са иранским нуклеарним програмом, одложиле су, међутим, тај пројекат,” пише НЈТ уз упозорење да је и Бугарска, која се придружила Унији пре годину дана, уједно члан и конзорцијума Набуко. Остали чланови конзорција Набуко су Аустрија, Турска, Мађарска и Румунија, набраја лист, а забринутост због последица „Јужног тока” и „руског комплетирања монопола на бугарском тржишту енергетике” поткрепљује Опњан Минчев, директор бугарског уреда Европског већа за спољну политику, речима да се „ЕУ, што је шокантно, понаша као наивни посматрач, потпуно слеп за велике стратешке промене које се дешавају на Балкану”.

НЈТ објашњава да у складу са споразумом о гасоводу „Јужни ток”, Русија и Бугарска имају по 50 процената удела у бугарском делу гасовода, што према Манчеву „није довољно за одбрану бугарских националних интереса”. Отуда аранжман са Русијом може да штети не само бугарским напорима да диверзификују своје енергетске ресурсе, него и шире, преноси лист мњење аналитичара који у том контексту наводе руску намеру да „преузме Нафтну индустрију Србије, чиме Газпром повећава свој утицај на Балкану”.

„Оно што фали ЕУ, јесте политичка воља да се бави енергетским проблемима и гура Набуко напред”, цитира у закључку Њујорк тајмс мишљење тог „независног аналитичара” – Борута Гргича, кога лист америчкој и широј публици представља као „директора Института за стратешке студије, независног центра за политику из Љубљане, Словенија”.

На страну што поменути „независни центар” дише на јаслама владе премијера Јанеза Јанше, јер су словеначки медији давно проблематизовали рад Гргичевог „невладиног института” који црпи издашна средства из словеначког буџета. Занимљиво је да НЈТ пропушта да примети и да је Гргича тешко промовисати у „независног аналитичара збивања на Балкану”, не само зато што је ангажован као дугогодишњи саветник словеначког министарства спољних послова него ради и као „лични саветник Агима Чекуа”, о чему је недавно писало и сарајевско „Ослобођење”.

„Проамерички саветник и његов бедни хонорар”, писала је љубљанска „Младина” о Гргичу још 2005, сецирајући лик и дело „саветника који повремено прати на путовањима министра Димитрија Рупела током посета средњезападским државама” а чијем је „независном институту” Рупелово министарство тада платило 10 милиона словеначких толара (око 42.000 евра и то без расписивања јавног конкурса!) за „припрему анализа, писаних прилога, чланака и сл.”. Гргич, амерички ђак (дипломирао на Станфорду), министра Рупела је чак саветовао током разговора које је водио са лидерима неких држава. Сам Гргич себе рекламира као „невладино think-tank усмерен на промоцију иновативних политичких решења”. Уочи повратка из Вашингтона у Љубљану радио је као аналитичар у „Атлантском савету”, објављујући повремено чланке у „International Herald Tribune-и” и „Financial Times-и” у којима заступа гледишта блиско америчком председнику Бушу. Не крије да је јастреб у дипломатији, па тако и „Младина” упозорава да Гргич у својим чланцима „Русију тера с Балкана”, тражи да се Европа борбеније укључи у проблеме безбедносне политике а за дипломатију ЕУ пише да је „папирнати тигар”. Све то је Гргича квалификовало да постане гласноговорник косовске државности и Чекуов човек „за спољнополитичка питања”.

Светлана Васовић-Мекина, Политика, 21/01/2008.

ТАЧИЈЕВА БРИГА ЗА СРБЕ

Скупштина Косова јуче је у трећем кругу гласања за председника Косова поново изабрала Фатмира Сејдијуа из Демократског савеза Косова. Посланици Скупштине Косова претходно су изабрали Јакупа

Краснићу (из Демократске партије Косова Хашима Тачија) за председника новог сазива парламента. Мандатар нове косовске владе Хашим Тачи касно прексиноћ, после седнице председништва своје странке и консултација са председником Косова Фатмиром Сејдијуом и његовом странком Демократским савезом Косова, изнео је предлог састава свог кабинета у коме су два министарства поверена Србима са Косова и Метохије, функционерима Самосталне либералне странке Ненаду Рашићу и Бобану Станковићу. Тачијев саветник Дукаџин Горани каже за „Политику” да све указује на то да ће нова косовска влада бити

стабилна, јер је у питању коалиција између две највеће политичке партије „којима је стало да у овом мандату прикажу своје ангажовање као историско”. „Ово ће бити прва независна влада Косова и прави је тренутак да сада када грађани Косова имају много више захтева и када је критика јавног мњења јако изражена, покаже свој ангажман у унапређењу бољег живота и политичке сигурности”, каже Горани.

Косовске опозиционе партије, међутим, јуче су изразиле сумњу да ће дојучерашње ривалске Тачијева ДПК и Сејдијуова ДСК донети позитивне резултате. Потпредседник Алијансе Ново Косово Ибрахим Маколи сматра да је то „непринципијелна коалиција осуђена на неуспех и да неће обезбедити ефикасну владавину, стварање

демократских институција и унапређење демократије". Потпредседник Алијансе за будућност Косова Ахмет Исучи сматра да се ради само о политичким интересима уских кругова, који ће штетити политичким процесима на Косову.

Бивши посланик у Скупштини Косова и председник Српске листе за Косово и Метохију Оливер Ивановић сматра да ће Тачијева влада бити стабилна и да ће имати међународну подршку. Он подсећа да је Тачи у кампањи повукао неколико неочекиваних потеза. „Објавио је рат корупцији и ускоро ће уз асистенцију 30 до 40 међународних судија и тужилаца (кроз мисију ЕУ), хтео или не, морати да се бави најтежим делима организованог криминала. Сва пажња међународне заједнице концентрисана је на њега, тако да сумњам да ће моћи да изврдају предизборна обећања”, каже Ивановић. Осим тога, један од лидера Срба са Космета подсећа да је остварен принцип да се ниједан од бивших министара, поготово они који су прозивани за корупцију, неће појавити као кандидат, без обзира на то што га његова матична партија предлаже.

И представник цивилног сектора из Грачанице Ненад Рикало верује да ће нова косовска влада „за нијансу” бити боља од претходне, зато што је коалиција компактнија, па ће имати веће шансе за деловање.

На питање да ли ће влада Хашима Тачија бити усмерена на стицање независности или ће се бавити животним проблемима, политички саветник ДПК-а Дукађин Горани одговара да „једно без другог не може, пошто је непостојање статуса формула за нестабилност”. Будући саветник косовског премијера каже да ће се ова влада ангажовати на обезбеђењу финалног статуса на начин који је једино прихватљив на Косову – кроз примену Ахтисаријевог плана и проглашење независности.

За сада нико не може да прогнозира какву ће суштинску улогу у Тачијевој влади имати двојица српских министара. Оливер Ивановић сматра да ће у зависности од тога како буду радили, зависити и подршка становништва, али и подршка политичких партија на Косову. „Тешко ми је да дам било какву оцену о томе, треба им дати мало времена да бисмо могли да оценимо како ће деловати. Тачи је рекао да ће им дати прилику за партнерски однос. Све ће зависити од њих: неко добије простор за деловање, а неко отме. Ако се они буду снашли, мислим да ће отети оно што је њихова одговорност и нико их, сигуран сам, неће у томе спречавати”, мисли Ивановић.

Велике шансе несметаном деловању двојице српских министара даје и Тачијев саветник, који верује да „не постоји униформитет у одбијању међу косовским Србима”, као и да је отворена могућност за позитивну прекретницу тиме што је српска заједница добила два важна министарства. Он наглашава да шансе не леже у само ова два министарства, него и кроз све остале ресурсе и цивилног друштва. „Идеја је да се разговор, суживот и сигурност продубе, не само кроз устав и законе, него кроз свакодневне контакте”, каже Горани.

Овакав став потврђује и Ненад Рикало, који каже да је свим албанским политичарима јасно да српски народ мора да буде заштићен уколико желе да добију независну државу. „Учиниће све да се Србима не деси ништа драстично лоше као што је било 17. марта 2004. године, али мислим да ће се наставити инциденти, које они зову изоловани, а који стварају сталну пресију и атмосферу страха. Јер то је за њих добар рецепт који делује већ неколико деценија”, каже председник невладине организације „Фукура” из Грачанице.

Ипак, потпредседник Српског националног већа Косова и Метохије Рада Трајковић изјавила је јуче Танјугу да је без подршке власти у Београду учешће Срба у привременим косовским институцијама, „неприхватљиво и ограничено”. „Мислим да су механизми њиховог деловања потпуно лимитирани и да они, на жалост, неће моћи ништа конкретно да ураде за оне за које су се определили да их представљају. Зато, у перспективи, све што не буде договорено са Београдом на овим просторима неће дати резултат”, казала је Трајковићева.

Биљана Митровић, Политика, 10.01.2008

Оставка Николаса Бернса

Вашингтон, 18. јануара – Америчка дипломатија остаје без једног од својих главних заговорника независности Косова. Са дужности трећег човека у хијерархији Стејт департмента одлази Николас Бернс, дипломата који је подуже играо важну улогу и у другим спољним ангажманима на просторима бивше Југославије.

Оставку је образложио „породичним потребама” (супруге и три кћерке), што је најчешће коришћена формулација у одласцима чланова тима Џорџа Буша а која се касније, по правилу, испостављала као изговор за стратешка или тактичка неслагања. Поднео ју је 10 дана пред свој 52. рођендан, а с дужности треба да оде у марту, како је наговестила његова и шефица америчке дипломатије Кондолиза Рајс. Буш је на место државног подсекретара, где се Бернс налази од марта 2005. године, наименовао презимењака тог одлазећег функционера, садашњег амбасадора САД у Русији Вилијама Бернса.

Одлазак свог подсекретара за политичка питања, Рајсова је данас објавила на „процесни начин”, као тренутак у коме се мешају „спатко и горко” – прво због чињенице да је он 26 година био растући кадар дипломатске службе, друго – што се растају после 18 година професионалне сарадње. Комплименте је узвратио, уз напомену да му је одлазак из Стејт департмента „досад најтежа одлука”...

Занимљиво је да нико од њих двоје, уз истацање разноврсне значајне кооперације, није поменуо Косово ни Балкан уопште, иако су баш на том пољу интензивно били у вези. Убрзо по постављењу за државног подсекретара, пре безмало три године, Бернс је, на пример, био први високи вашингтонски званичник који је саопштио да критеријум „стандарди пре статуса” на Космету треба да буде замењен приступом „статус па стандарди”. Другим речима – да би независност покрајине допринела да се побољша положај Срба и других неалбанаца, а што, у целини узев, није успело мисијама најмоћнијих држава и УН.

Његово залагање за независност Косова посебно је запамћено приликом његовог наступа, прошлог априла, у Комитету за спољне послове Представничког дома. Подсетио је да је нешто пре тога био на ручку с лидерима косовских Албанаца – „јако пријатним људима” који су „као и цело Косово врло проамерички”. Председавајући тим органом Конгреса – Том Лантош, још дуже активан у корист албанских интереса, а који је недавно такође најавио повлачење из политичког живота због здравствених тегоба – његово излагање пропратило је речима да косовски Албанци треба да изграде споменик Бернсу, у знак захвалности залагању за њихову ствар...

Бернсу нису сметале промене на врху САД. Напредовао је и у Клинтновој као и у садашњој Бушовој администрацији. Међу „копчама” у та два услона је – Балкан. У претходној гарнитури био је портпарол ондашње шефице дипломатије Мадлен Олбрајт па амбасадор у Грчкој, да би га потоња руководећа екипа устолочила, августа 2001. године, као амбасадора у НАТО а оданде довела на место трећег човека Стејт департмента.

На тој функцији, где му престаје каријера (ако се изузме најави Рајсове да је пристао да настави ангажман око нуклеарног аранжмана са Индијом) стартао је са изразитим амбицијама за „довршавање недовршених послова на Балкану”. При том је форсирао „централизацију Босне” и „независност Косова”, не хајући за контрадикцију између та два поступка, често хвалећи допринос Клинтновог изасланика за Балкан Ричарда Холбрука.

Није ли, можда, Бернс сада израчунао да повлачењем себи појака изгледе за улазак у евентуалну следећу администрацију, поготову ако на њено чело дође Хилари Клинтон, у чијој су кадровској потпори и Олбрајтова и Холбрук? Засад се у јавности само констатује да „није наговестио своје будуће потезе”.

Нико од београдских саговорника Бернса, као носиоца дужности коју напушта, није рекао, колико је познато, да му је било „задовољство што је с њим „разменио мишљења”. Наступао је најчешће, како се чуло, врло оштро, поготову у прилог независности Космета, објашњавајући то као „неизбежност и последицу Милошевићевих суровости”. Утисак је да је био и присталица теза сенатора Џозефа Бајдена (који је недавно одустао од још једне кандидатуре у страначком надметању за номинацију у трци ка Белој кући) да би „признавање независности

Косова, где Американце обожавају, допринело да се види како Америка није против муслимана”.

После „јаког старта” причало се да је Бернс „главни оперативац Стејт департмента”. Али, у смени заменика Рајсове – остао је „у сенци”, то јест није постао „дружи” већ је остао „трећи” на лествици.

У последње време био је активан на разним пољима – поготову на „проширеном Блиском истоку”. Мање је, бар јавно, био посвећен Балкану иако је баш тај регион „најбоље познавао”. Додуше ту је неколико пута и омануо. У више наврата предвиђао је „брзу независност Косова”. Оставку је поднео, а да му се те прогнозе нису оствариле...

М. Пантелић

Придружите се Олбрајтовој

Како „Политика” сазнаје из Вашингтона, Николас Бернс ће наредне године радити као професор, а прихватиће и задужење специјалног америчког изасланика у неком кризном подручју света. Након што истеке рок у ком после одласка из Стејт департмента не сме да се бави лобирањем у регионима за које је био задужен у дипломатској служби, Бернс ће се придружити компанији коју је основала Мадлен Олбрајт. Извори „Политике” из Вашингтона тврде да компанија Мадлен Олбрајт има 95 одсто шанси да добије уговор са Владом Косова за консалтинг у области енергетике. То значи да ће Олбрајтова и њени сарадници бити саветници косовске владе за приватизацију у најпрофитабилнијем сектору привреде на Косову, као и да ће утицати на одлуке у вези са изградњом нових енергетских објеката.

С. Р. Политика, 19.01.2008.

РУСИЈА ОДУВЕК БИЛА МОСТ ИЗМЕЂУ ИСТОКА И ЗАПАДА

Дрвенград, 15. јануара – Није важно шта и зашто, важно је с ким. Није важно шта, када поред тога стоји име Емира Кустурице. Хоћу да се потрудим да радим и урадим онако добро како Емир сутра овде не би „сахрањивао” и моје филмове! – изјавио је славни руски редитељ Никита Михалков, централна личност првог Кустендорф филмског фестивала, суштински тако објаснивши свој однос према Кустурици, свом филмском колеги и „филмском брату” коме се придружио у мисији промоције ауторских филмских вредности.

Никита Михалков

корисну лекцију из здравог живота. Касније, у разговору за „Политику”, уз подсећање и на онај који је вођен у септембру у Венецији, Михалков је потврдио још једном да је филм „12” директно инспирисан делом

„Дванаест пневнох људи” Сиднија Лумета, али да је овај Луметов филм преузет само „као модел, као почетни импулс, да никако није реч о римејку”.

Ваш филм задира у дубине не само савременог руског друштва већ и појединаца, и онога што их мучи, о чему, и како размишљају, како покушавају да наставе напред?

Мислим да се морате сложити да је ово и прича о људима који покушавају да изађу изван себе, изван својих лимита, али је ово и филм о мени самом. Нисам снимао више од седам година, али не зато што то нисам могао, већ зато што нисам хтео да брбљам о безначајним стварима, тек да се каже да нешто радим. Желео сам да акумулирам, да на миру размислим о питањима која ме брину и која могу да брину и друге људе. Надам се да је овај филм показао да сам био у праву.

Иако је прича руска, Ваш филм је универзално разумљив јер обилује одлично психолошки развијеним ликовима и вешто и темељно вођеном карактеризацијом захваљујући чему сваки гледалац може да се идентификује са њима.

Верујте, мој циљ није био да снимам универзални филм. Једноставно, верујем да прави интернационални филм настаје прво као национални. Јер, чим почнете да радите као неко други, ваш филм неће живети ни у вашој земљи, а камоли у иностранству.

Кажете да се, на крају, види и да је ово филм о Вама лично, али можемо ли га назвати и православним?

Сви моји филмови су православни, али нисам фетишиста. То сам што сам и не могу бити другачији. А и зашто бих?

Неки кажу и да сте помало контрадикторни, да сте подељени између носталгије за старом земљом строгог ауторитета и нечег што се зове сензибилитетом за демократске промене. Постоји ли таква контрадикција?

Апсолутно не, нема никакве контрадикције! Мишљења сам да је Русија одувек била мост између истока и запада, и историјски увек је било тако. Да није било Русије као територије и да није било њеног народа, питање је којим би се језиком данас говорило по Европи. Монголским? Међутим, ово што кажем није руски шовинизам или шовинизам велике Русије, већ реална историја. Зашто би ме неко сматрао контрадикторним? Различити ветрови дувају Русијом – и они са истока и они са запада. Они се у Русији сударају, мешају, ломе и зато је тај мост истинит и стваран.

Веома је допадљив начин на који третирате велику тему ратова у Чеченији, тај велики руски проблем, како гледаоцу приближавате културу и ратничку традицију чеченског народа, како отварате врата миру и разумевању.

Немогуће је коезистирати без приближеног погледа на културу и традицију других. У то треба уложити време. Ми смо деценијама војевали не разумевајући да је Кавказ засебна област, област другачије културе. Наравно да је потребно време, али то је грађење, то је процес! Лако је мени да говорим, ја нисам политичар и можда нисам у праву, али ако они од којих све зависи виде овај филм и почну да постављају питања, хвала Богу, учиних нешто.

Филм „12” говори о савременој Русији, са рефлексјама новије историје. Радиле сте и историјске филмове, шта мислите о њима?

Снимати историјски филм не значи аутоматски и да је то филм о прошлости. Ако успоставите модерну тачку гледишта, можете причати и о примитивним, праисторијским људима а да то опет буде филм о модерним временима. Од тога је много важније питање да ли заиста бринете о ономе о чему причате овог тренутка, зашто, и из којих разлога то говорите баш сада? Да ли због тога, политике, зато што је то мода, без реалне потребе, олако или без било каквог разлога. Пре или касније, све ће свима бити јасно.

Свиђа Вам се овде у Дрвенграду, на оваквом фестивалу?

Изузетно, важно је све ово што Кустурица ради у овом дивном селу. Он није професионалац, он је више од тога, он је личност за себе и због тога читав свој живот претвара у уметничко дело. Атмосфера коју Емир и овде прави је атмосфера која је само њему својствена. То је најважније у животу, у уметности и филмовима! Трудим се да управо тако буде и у мојим филмовима.

Дубравка Лакић, Политика, 16.01.08.

ПЈЕСМА СВЕТОМ САВИ

У свом двору на Рибници подранио краљ Немања, стар и брижан, а животом рђаваго одвек стања; подранио, слуге зове; зове слуге и дворјане прије сунца да на ноге као и он свак устане.

Двор је краљев у забуни, у њ најљепшег нема члана, који га је украсива' неколико прије дана. Краљ, краљица, Вук и Стефан и дворјани сви устали; прошлу ноћ су и дан прошли у бригама исплакали.

Књаза Растка нигдје нема, - ка' прогутан земљом да је - гдје је поша', куд се дио, досад нико не дознаје. Није ли га прогутао вал Мораче ил' Рибнице, на чамчићу ловећ' рибу испод града и Горице?! Јесу ли га звјерад у лов растргнула у планине, када се је за срнама гором пео уз висине?

Да л' је жртвом зликоваца књаз лијепи гдје пануо? Хвала Богу, гдје ће бити млад краљевић издахнуо?! Свак се пита, свако зебе, на несрећу свако слути, а краљевски пар и кућу превелика жалост мути ...

Гдје је онај дивни момак, ка' звијезда што јежђаше Ђемовскијем на свом хату, и ка' соко летијаше? Гдје је онај зор младосни с бујном својом околином; куда зађе сјајни витез из властеле са дружином? Њемило је замјенило

пјесму, свирку, смијех, шале; црне слутње на двор краљев ненадно су ето пале ...

Свако тражи, распитује гдје је Растко? - Растка није; да л' га жива или мртва ко год, можда, гдје год крије? У његовим одајама представља се на погледу све на мјесту, ствари све су и у добром све је реду, књиге, стр'јела, мач и копље и од'јело и штит ту је; у подруму зорни хат му копа ногом, подврискује ...

Многобројни слуге му се с пажљивошћу распитују, ал' не знају ништа рећи, него горко јадикују ...

Један само од њих свију, плакајући тужан рече да је младог књаза Растка застану једно вече, обливена са сузама, пред иконом на кољена у молитви страсној, врелој, чак до земље превијена и ријечи чуо ове: "Опрости ми, родитељу, за одлуку, са којом ћу нанијет' ти тугу вељу, и ти, мајко, слатка мајко, и ви, браћо, обојица опростите, а тјешите милог оца сва тројица!

Родитељски дом остављам и књажевска преимућства; другом двору, другој кући мене тајна вуку чувства! Тамо нема бојних справа од стријела и мачева; тамо оклоп, срма, злато са зидова не одс'јева ... Тамо нема тамбурица, ни свирала на дохвату; пјеваније чут' там' нећу ни глас моме добром хату ...

Тамо ми је омиљена душе моје вјереница, халак, пјесму и оружје та не воли сиротица ...

Она хоће кротост срца, мир и љубав и самштину

и молитву, изречену у побожност и тишину. Њој је име, свето име - црква, рајско уточиште; руку њену, свету руку моја душа данас иште. Света цркви, вјеро света, у твоје ме прими крилу, драгу Зету, краљевину; ти заштити моју милу; у то име приносим ти на жртвеник младост моју; цркви света, вјеро света милост за род просим твоју!

О Атонска Горо света, мог спасења Арарате, нек' анђели кроке моје к твојој страни сјутра прате!"

Кад Немања ово чуо мутно му се бистри лице, па ће рећи пред дворјанством и краљевства поглавице: "Није љепше Бог могао наградити моје труде, ни положај створити ми завиднији међу људе; сам сам парче све по парче скупља' ове краљевине, и подига' пред свијетом њезин углед у висине ...

А Бог ме је обдарио у мом дому са три сина; јемство среће у њих наћ' ће краљевства ми величина. Два ће сабљом да га бране, а у савез трећи с Богом краљевство ми опасати с добрим редом и са слогом. Слава теби, Боже свети, и ти, Растко, славан био краљевство ми и сам себе узвисио, прославио!"

Суза топла иза тога краљевим се лицем ваља; није суза жалосница, коју око лије краља, но је роса од блаженства, што му борним лицем тече, јер једнога светитеља у својему дому стече...

**Краљ Никола I Петровић Његош,
Пред Савиндан, 1912**